GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **N**^er.^ **104.** 5. Września 1828.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujące

U w i a d o m i e n i a.

I. Za okazane najpiękniejsze bydło rogate na targu we Lwowie d. 13. Czerwca r. b. rozdano następujące nagrody: 1) Karolowi Aker poddanemu z Falkensteinu, Państwa kameralnego Szczerzeckiego, za najpiękniejszego byka 12 ZR. M.K.; 2) poddanym Piotrowi Laufensweiler i Janowi Bredy z Rosenberga, Państwa kameralnego Szczerzeckiego, za najpiękniejsze krowy, każdemu po 8 ZR. K. M.

II. Za przychów najpiękniejszych źrzebców i klaczek po stadnikach skarbowych tudzież za najpiękniejsze bydło rogate, rozdane zostały dnia 24. Czerwca r. b. na targu w Mościskach następujące nagrody: 1) Za źrzebce po 20 dukatów w złocie: Bazylemu Łuczynemu poddanemu ze Sokali, Państwa Mościskiego, Mikołajowi Baeher z Hartfeldu, Państwa kameralnego Jaworowskiego, i Janowi Podborodeckiemu, Ekonomowi z Strzelisk, Państwa Krysowickiego; 2) za klaczki po 6 dukatów w złocie: poddanemu Karolowi Hugel z Ozomli, Andrzejowi Braunberg i Henrykowi Gross z Muszełowic, Konradowi Gerbart z Bertigau, Janowi Messner z Hartfeldu i Piotrowi Tek z Kuttenberga; 3) za najpiękniejsze byki po 12 ZR. w M. K.: Adamowi Spiess, koloniście z Rehberg, Hryńkowi Boykowi z Podgai i Kaźmierzowi Skalskiemu z Czysek; 4) za najpiękniejsze krowy po 8 ZR. M. K.: Andrzejowi Uiberle, koloniście ze Sarn, Janowi Ingiewiczowi, Janowi Petrynie i Piotrowi Rowickiemu z Mościsk, Jackowi Pawłowskiemu z Balic i Stachowi Krzęsce z Trzcieńca.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Dziennik *Quotidienne* donosi z Madrytu, pod d. 4. Sierpnia: Znaczna liczba osób wysokiego stopnia udała się wczoraj do rezydencyi król. w la Granja. — Oto są następujące szczegóły o przybyciu Królestwa Ichmość, podane przez naocznych świadków: Infant i Infantka jechali w jednym powozie do wsi Santa Maria de Nieva, gdzie Królestwa Ichmość zastali. Król uściskał wszystkich czule, Infanta Don Karlos po dwa razy. Król miał cokolwiek schudnąć, lecz zupełnie zdrów, wyglądał bardzo dobrze. Wieczorem oświecono miasto, przyczém między innemi wielki wodospad w parku otoczony był ośmiatysięcy nieprzerwnych lamp. Blisko stu osobom dozwolono wejścia na pokoje. Onegdaj municypalność wysłała deputacyję swoję do la Granja.— Królestwo Ichmość zjadą tu d. 11. i wszystko przygotowano na ich przyjęcie. Dwór, jak mówią, wyjedzie d. 27. t. m. do Eskurialu. Może Monarcha przedsięweźmie nową podróż do prowincyj południowych, poczynając od Granady. *(G. W.)*

Wielka Brytanija i Irlandyja.

W d. 12. Sierpnia, na urodziny królewskie otworzono z wielką uroczystością kanał Kensington. Jest ón 100 stóp szeroki i ciągnie się półmili od zamku w Kensington. Koszta onegoż wynoszą 40,000 f. szt.

Gazety Londyńskie zajęte są będącemi w obiegu wieściami o podziękowaniu P. Peel. Aby pokryć prawdziwy powód tych wieści, twierdzono, że P. Peel i Xiążę Wellington nie zgodzili się względem przyjętego w roku 1826 bilu do zniesienia banknotów na 6 f. szt., którytо bil w roku 1829 nabywa mocy obowiązującej. Kuryjer twierdzi, iż nie podobna, aby P. Peel i Xiążę Wellington niezgadzili się względem tego pytania, i wnosi z tego, że wieść o podziękowaniu Sekretarza Stanu spraw wewnętrznych najmniejszej prawdy w sobie nie zawiera. — Dziennik *Globe and Traveller* zgadza się z Kuryjerem względem pytania dotyczącego się banknotów; jest ón tego zdania, iż nie podobna, aby przezacny Xiążę, który tak silnie na ostatniém posiedzeniu bronił bilu z 1826, miałtak prędko zmienić swoje zdanie, i z tego powodu wieści biegające innéj cale przyczynie przypisuje. Wspomniony Dziennik wyraża się w téj mierze w sposobie następującym: »Jeżliby P. Peel wystąpił, tedy wystąpienie jego z Ministeryjum, jak się nam zdaje, pochodziłoby z innych zamiarów pierwszego Ministra; chcemy przez to rozumieć widoki dla przedsięwzięcia środków do pacyfikacyi Irlandyi, środki, któreby się nie zgadzały ze zda-

)(

niami P. Peel, które ten ma o emancypacyi. W d. 14. Czerwca b. r. po uczynionych w Izbie niższej postrzeżeniach nad dwuznaczną mową Xięcia Wellingtona w Izbie wyższej, któraτo mowa niejako wzbudziła nadzieję załatwienia nakoniec sprawy o emancypacyją, rzekł P. Peel w sposobie znaczącym, iż względem jego zdania potrzeba tylko podług tego czynić wnioski, co ón sam powie i uczyni, i dodał, że zdania jego względem tego pytania w niczém się nie zmieniły. Jeźli więc Xiążę Wellington ma zamiar przełożyć Parlamentowi projekt pomyślny dla Katolików, jako środek gabinetowy, lub jeźli na teraz pracuje, aby do tego drogę utarował, zatém widoczna jest, że nie mógłby P. Peel pozostać dłużej w Ministeryjum.«

Gazety Angielskie zawierają protestacyją Pełnomocników Cesarza Jmci Brazylijskiego, Margr. de Rezende i Wicehr. Itabayanna, datowaną w Londynie d. 8. Sierp. 1828, przeciwko uzurpacyi korony Portugalskiéj względem niego popełnionéj. *(G. W.)*

Podpułkownik Denham, sławny ze swoich w środku Afryki poszukiwań, który niedawno po Sir Neil Campbell został Wielkorządzcą osady Sierra Leone, padł ofiarą niezdrowego jéj klimatu. Jest ón ostatni z czterech Gubernatorów, którzy prawie w takim samym przeciągu lat poszli do grobu. Opisanie, które list prywatny z d. 2. Czerwca o niezdrowym klimacie owéj strefy udziela, jest przerażające. A jednakże położenie osady Sierra wystawiają jako powabne, piękne i korzystne. *(D. A.)*

Francyja.

W d. 18. Sierpnia Izby zebrawszy się na publiczne posiedzenie słuchały odezwy królewskiéj, przez którą teraźniejsze posiedzenia zostały ogłoszone za zamknięte.

Jenerał Lejtnant Maison, Wódź naczelny wyprawy do Morei, wydał przez Rozkaz dzienny następującą odezwę do wojska:

„W kwaterze głównéj w Toulonie d. 13. Sierpnia 1828."

»Żołnierze! Król Jegomość za porozumieniem się ze swoimi Sprzymierzeńcami wysyła was w wielkim i szlachetnym zamiarze; jesteście powołani położyć koniec uciskom sławnego ludu. To przedsięwzięcie, które Francyją zaszczyca, które wszyscy wspaniałomyślni pochwalają, otwiera wam drogę do sławy, na którą godnie wstąpicie; wasz sposób myślenia i gorliwość, które was ożywiają, ręczą mi za to.«

»Chorągwie nasze przynoszące swobodę ukażą się znowu po raz pierwszy od trzynastego wieku na brzegach Grecyi. Żołnierze! Godność korony, honor ojczyny, oczekują nowego po waszych czynach blasku; jakiekolwiek wypadki mogą was spotkać, nie zapomnicie, że wam tak droga powierzona sprawa.«

»Czekają was niedostatek i trudy; będziecie je mężnie znosili; dowódzcy wasi będą wam w téj mierze przykładem.«

»Jenerał Lejtnant, Par Francyi, naczelny Wódź wyprawy do Morei.
(podp.) »Marg. Maison.«

Podług Dziennika *Messager* pierwszy oddział wyprawy wojskowéj, która w d. 17. Sierpnia wypłynęła z Toulonu, składa się z 9000 ludzi. Jenerał Schneider trudni się organizacyją drugiego oddziału, który za pierwszym niebawem wypłynie.

Monitor donosi: Wyprawa do Morei, silnemi wiatrami o jeden dzień spóźniona, wyszła pod żagle, jakeśmy donieśli w d. 17. t. m.

Konwój ten składający się z 48 okrętów przewozowych, wypłynął pod zasłoną okrętów: Miasto Marsylija, Amfitryte, Ifigenija, Cybele, Bellone, Wezuwyjusz, Wulkan i Kuryjer. Jutro wyjdzie pod żagle innych znowu 36 okrętów przewozowych pod zasłoną okrętów: Hussard, Silene i Kometa.

Monitor pisze: Postanowienie król. z d. 21. Kwietnia o szkołach elementarnych porucza Biskupom mianowanie trzech z dziewięciu Członków rady dozorczéj téj szkoły, która w każdéj dyjecezyi ma być utworzona. Postanowienie to zostało już w 44 dyjecezyjach wykonane, wielu Biskupów ma zamiar przywieść je do skutku, kilku tylko jest innego zdania. Z resztą sześciu świeckich Członków rady dozorczéj stanowić mogą prawne posiedzenie, do którego potrzeba tylko pięciu Członków, a w przypadku nadzwyczajnego posiedzenia nawet trzéj dostateczną są liczbą. Minister publicznego oświecenia rozkazał z tego powodu zaprowadzić radzców szkoły, chociaż Członków kościelnych brakuje, coteż na teraz w całém Państwie jest wykonaném.

Skutki nowego prawa o stawieniu rękojmi przez Gazety i Dzienniki poczynają się w Paryżu dać uczuwać. Dziennik *Pandora*, miasto Numeru przeznaczonego na d. 15. umieścił adres do czytelników, oznajmując, iż ustaje wychodzić. Mówi ón, iż potrzeba koniecznie dać kancyją 6,000 fr.; Redaktorowie właściciele Pandory, mieli resztę właścicieli wezwać, złożyć się i sami dali przykład; lecz większa część właścicieli nie redagujących odrzuciła tę propozycyją. Chwycono się innego sposobu i zamówiono kancyją; kapitalista, z którym stanęła umowa i po którym spodziewano się pewnie, że da takową, odstąpił i

chciał nowe położyć warunki, tak, że w końcu interes ten zaledwie nie był podobny do Shyloka, w sztuce: *Kupiec z Wenecyi.* Pozostało jeszcze dwa dni czasu, lecz w tych nie można było nic zrobić. Żądano od dwóch Ministrów nowego terminu, lecz ci bardzo grzecznie, przecież stanowczo przeciwną odpowiedź.

Hr. Peyronnet wyjechał w d. 19. Sierpnia z Paryża do Bordeaux.

Sławny Paganini przybył w d. 17. Sierpnia do Paryża. (G. W.)

Zjednoczone Niderlandy.

Wdowa Beech Calkoen z Utrechtu podała Królowi oryginał sławnego traktatu, który w d. 12. Lutego 1577 między Jeneralnemi Stanami Niderlandzkiemi i Don Juanem Austryjackim był zawarty i znany pod imieniem nieustającego edyktu. Ten dokument miany za zginiony nalazł się w papierach rodziny Calkoen. Król Jmć przyjął go łaskawie i oddał go do złożenia w archywum Państwa między inne ważne dyplomatyczne dokumenta. (G. W.)

Włochy.

P. Stratford Kanning i P. Ribeaupierre, którzy z Bolonii już w d. 31. Lipca i 1. Sierpnia do Ankony przybyli, lecz tamże przez słabość pierwszego ośm dni zatrzymali się, wypłynęli nakoniec w d. 8. Sierpnia do Korfu; P. Stratford-Kanning na fregacie Talbot a P. Ribeaupierre na brygu Olga. (G. W.)

Szwecyja i Norwegija.

Rząd pod warunkiem zupełnej wzajemności dla Szwedzkich okrętów które się rozbiją na brzegach Rossyiskich, zezwolił, że poddani Rossyiscy w przypadku gdy ich okręt wpadnie na mieliznę lub rozbije się, będą sobie sami okrętami swojemi na brzegach Szwedzkich, i swojemi własnemi ludzmi, bez wezwania narków pomagać, i okręt i majątek schronić mogli. (G. W.)

Prussy.

Aby majątek prywatnych zabezpieczyć od zwierząt dzikich, i załatwić zachodzące w tej mierze skargi, Król Jmć postanowieniem swojem gabinetowem z d. 16. Lutego b. r. do Ministrów spraw wewnętrznych i skarbu wydanem, rozkazał, aby Gminom i prywatnym mającym prawo do wyższego i średniego łowiectwa wolno było, bez względu na przepisy leśne, nakazujące w pewnym czasie zwierza oszczędzać, czarną zwierzynę strzelali. Co się dotycze lasów skarbowych, tedy już wprzód Ministeryjum skarbu wydało rozporządzenie, aby zwierz czarny był każdego czasu strzelany. (G. W.)

Rossyja.

Dziennik Odeski z d. 15. (27.) Sierpnia umieścił, co następuje;

— *Z Odessy d. 15. Sierpnia.* —

W Niedzielę z powodu wzięcia twierdz Akhalkalak i Ghertwissy odśpiewano w Kościele katedralnym Te Deum w obecności N. Cesarza Jmci, N. Cesarzowej Jejmci. Xiążę Hessen-Homburg, Posłowie Francuzki i Angielski, Ministrowie zagraniczni znajdujący się w Odessie, Konzulowie, Jenerałowie i władze cywilne i wojskowe znajdowali się na tym obrzędzie.

Okręt: Cesarzowa Maryja przybywając z Sewastopola zarzucił kotwicę tego samego dnia w naszej zatoce. N. Cesarz Jmć i N. Cesarzowa Jmć udali się o godzinie 6 wieczorem na pokład tego okrętu, który tak jak wszystkie inne okręty wojenne w zatoce, przybrany był w różnobarwne flagi. Przybycie NN. Cesarstwa Ichmość na pokład ogłosiły salwy wszystkich okrętów. Mnóstwo narodu okrywało brzegi, aby się nacieszyć pięknym widokiem któremu piękna sprzyjała pogoda.

W niedzielę o godzinie 9 rano noszono po mieście chorągwie zdobyte w twierdzy Akhalkalak i Ghertwissy; powierzone były pocztowi kozaków pod zasłoną szwadronu ułanów bugskich. Lud otaczał orszak wznosząc po tysiąc razy okrzyk: hura.

Wieczorem tego samego dnia widzieliśmy fregatę Ewstafiją eskortującą trzynaście okrętów Tureckich przewozowych, wziętych przez nasze okręty krążące.

Dnia 13. o godzinie 7 wieczorem N. Cesarz Jmć i N. Cesarzowa Jmć wsiedli na jacht Uciecha i popłynęli do Mikołajowa. Spodziewamy się, że NN. Cesarstwo Ichmość powrócą do Odessy we Czwartek.

Hrabia Woronzow Jenerał Gubernator Nowej Rossyi udał się wczoraj wieczorem do Warny na fregacie Sztandar; ma ón objąć dowództwo nad wojskiem przeznaczonem do oblężenia Warny.

Działanie korpusu oddzielnego kaukaskiego.

Jenerał Adjutant Hr. Paszkiewicz Eriwański, Dowodzca oddzielnego korpusu kaukaskiego, donosi z d. 24. Lipca o wzięciu twierdz Akhalkalaki i Ghertwissy. Pierwszą twierdzę zdobył szturmem batalijon pułku piechoty Szyrwańskiego, pod rozkazami Pułkownika Borodina. Jenerał Major Baron Saken, sprawujący obowiązki Szefa sztabu korpusu kaukaskiego dowodził przy szturmie osobiście. Twierdza Ghertwissy poddała się Pułkownikowi Rajewskiemu, skoro się ukazał na czele milicyi Tatarskiej.

Nieprzyjaciel utracił 600 ludzi w zabitych

i rannych; jeńców mamy 500. Dział 28, 21 chorągwi, wielkie zapasy dla artyleryi i żywności, dostały się w naszę ręce.

Turcyja.

Dostrzegacz Austryjacki pod napisem: »*Z Konstantynopola z d. 11. Sierpnia*« zawiera co następuje:

Skoro wyjazd W. Wezyra do wojska został uchwalony, mianowano także niebawem Kajmakana czyli zastępcę w stolicy. Wybor Sułtana padł na byłego Ministra spraw wewnętrznych (Kijaja Beg), Ahmeda Chelussi Efendi, który w d. 7. t. m. w swoim nowym charakterze futrem sobolim udarzony został. W. Wezyr ma za kilka dni wyruszyć, wyszło już naprzód kilka tysięcy ludzi do obozu pod Daud Pasza; więcej udało się drogą do Adrianopola; jednakowoż trudno podać onych ilość z pewnością, ponieważ liczba ochotników i przybywających z Azyi kontyngensów, między któremi znajduje się wiele dobrze uzbrojonej jazdy, codziennie się tak dalece pomnaża, iż przestano wciągać u Seraskiera Chosrew Paszy do listy, gdy już 80,000 ludzi było zapisanych. Wysełają także nieustanie artyleryję, amunicyję i inne zapasy wojenne.

O działaniach wojennych w Azyi mało dotąd słychać. Że Anapa dostała się w moc Rossyjan niewątpiono; nadeszły także wiadomości, że twierdzę Kars po silnym oporze wzięli Rossyjanie szturmem i Erzerum zagrażają, lecz Porta zachowuje dotąd o tych zdarzeniach najgłębsze milczenie i zdaje się swoję uwagę zwracać na bliższe działania po tamtej strony Balkanu.

W d. 5. t. m. zawinął tu z Dardanellów kupiony przez rząd Turecki od Anglika, nazwiskiem Kellie okręt parny Swift, i przyholował do tutejszej przysteni zbudowaną w Mitylene korwetę, która przy uderzeniu na nię fregaty Hellas pod przylądkiem Baba wpadła była na mieliznę i znowu wydobytą została.

Kuryjer Smyrneński z d. 19. Lipca udziela wykazu teraźniejszych sił morskich różnych Mocarstw na morzu w Lewancie, uczyniwszy następujący wstęp: »W chwili, kiedy wojna Rossyi przeciwko Porcie i trudności z organizacyją Grecyi połączone, nieprzewidziane zdarzenia zrządzić mogą, w których część Mocarstw europejskich, a może nawet Ameryka czynny mogą mieć udział, nie będzie od rzeczy wiedzieć dokładnie jakie siły morskie są na morzu lewanckiem każdego z tych Mocarstw, które albo w interesie swojej polityki lub na obronę swojego handlu osądziły za potszebę posłać na owe morze swoje okręty wojenne. Zresztą wykaz ten posłuży, aby sobie wystawić te niezmierne summy które rewolucyja grecka różne Gabinety od traktatu w d. 6. Lipca kosztuje, oprócz strat, które prywatni przez rozboje morskie ponieśli, i oprócz wsparcia jakie Pośrednicy dzisiaj dają Prezydentowi, aby go w ustaleniu jego administracyi wesprzeć: Anglija: Okrętów linijowych 4, fregat 6, korwet 3, brygów 10 (wraz z Mastifem przeznaczonym do zdjęcia planu brzegów), kutrów 2, ogółem 25 okrętów, z 818 działami. — Francyja: Okrętów linij. 4, fregat 5, korwet 4, brygów 7, galiot 3, gabarów 4, do przewozu żywności; ogołem 27 okrętów, z 808 działami. — Rossyja: Okrętów linij. 4, fregat 4, korwet 2 (wraz z zabraną Turkom która teraz ma Rossyiską banderę) brygów 4, okrętów przewozowych 2, ogółem 16 z 600 działami. — Austryja: Okręt linijowy (o jedno piętro zniżony) 1, fregata 1, korwet 4, brygów 4, galiot 7, peniszów 2 i bryg 1, na szpital użyty; razem 20 okrętów, z 310 działami. — Niderlandy: fregat 2, korwet 2, bryg 1, razem okrętów 5 z 106 działami; Zjednoczone Stany Ameryki północnej: Okręt linijowy 1. (Delaware o 96 działach przybył do Malty), fregata 1, korwet 2, galiota 1, razem okrętów 5, dział 208. Ogółem 98 okrętów między któremi 14 linijowych, fregat 19, korwet 17, brygów 26, galiot 15, kutrów peniszów, okrętów przewozowych 7, dział 1850. — Spodziewane są jeszcze niebawem na Archypelagu eskadry Szwedzka i Neapolitańska. — Liczba Francuzkich wojennych okrętów na Archypelagu i na morzu środziemném wynosi 93, między temi 6 okrętów linij., fregat 19, korwet 9, brygów 34, gabarów 15, galiot 9, okręt parny 1, które razem mają 2514 dział.

W d. 3. b. m. odbył się w Smyrnie z wielką okazałością, pogrzeb zmarłego tamże dowódcy Niderlandzkiej eskadry na wschodzie, Pułkownika Van der Loeff. Komendanci i Officerowie okrętów wojennych w tamtejszy zatoce stojących towarzyszyli orszakowi, który poprzedzał Konzul Jeneralny Niderlandzki i jego urzędnicy, a do którego połączyli się kupcy wszystkich narodów. (D. A.)

Z powodu przypadającego święta w Poniedziałek nie wyjdzie Gazeta.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 36. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra Pillera.